

20240709 TTBF Be Camp Roj en Syrie des femmes et enfants belges désespèrent de pouvoir rentrer au pays

<https://www.rtbf.be/article/camp-roj-en-syrie-des-femmes-et-enfants-belges-desesperent-de-pouvoir-rentrer-au-pays-11401538>

Google vertaling

Kamp Roj in Syrië: Belgische vrouwen en kinderen wanhopen dat ze naar huis kunnen terugkeren

“Ze hebben recht op een tweede kans!” Dit is de kreet van twee moeders en een zus die terugkeren van een bezoek aan Syrië.

Dit weekend gingen ze naar het Roj-kamp waar hun dierbaren zeven jaar lang werden vastgehouden en de val van de terreurgroep Islamitische Staat plaatsvonden.

Deze Belgen, 3 vrouwen en een 9-jarig kind, voldeden de afgelopen jaren niet aan de voorwaarden voor repatriëringen die België organiseerde.

Tegenwoordig geven ze opnieuw uiting aan – via de stemmen van hun dierbaren – hun verlangen om terug te keren om beoordeeld te worden en vervolgens een normaal leven te kunnen hervatten.

Ze hadden geduld nodig om daar te kunnen komen. Al ruim een jaar probeert Guerrit Loots, psycholoog aan de VUB, deze reis te organiseren. Maar de omstandigheden in het gebied waren niet veilig. Uiteindelijk accepteerden de Koerdische strijdkrachten de komst van een kleine groep. Er gaan alleen gezinnen mee op reis met de psycholoog. Terwijl hij had overwogen om daar andere waarnemers mee te nemen.

Vorige week stapten Suzanne, Yildiz en Jennifer aan boord van een vliegtuig op weg naar Erbil in Irak. Ze slaagden erin de Syrische grens over te steken en te worden geëscorteerd naar het Roj-kamp, in het noordoosten van het land.

De omstandigheden ter plaatse waren streng. De drie vrouwen konden slechts twee uur met hun dierbaren doorbrengen in een kampkantoor. Er zal geen sprake van zijn dat zij de tenten van hun dierbaren of hun levensomstandigheden zullen zien.

Na hun bezoek aan Kamp Roj konden we contact met hen opnemen en hun indrukken verzamelen. Ze stuurden ons ook de foto's die dit artikel accentueren. Gezinnen konden twee uur doorbrengen met hun gedetineerde dierbaren.

Suzanne had haar dochter sinds 2013 niet meer gezien. Dat jaar vertrok Cassandra Bodart, 18, om zich bij haar man in Syrië te voegen. Hij stierf tijdens gevechten en de jonge vrouw werd gevangengezet in het Roj-kamp, net als de andere vrouwen die zich bij de terreurgroep Islamitische Staat hadden aangesloten. Ze woont daar nu al zeven jaar in omstandigheden die door humanitaire hulpverleners als 'onmenselijk' worden beschouwd. “Mijn dochter viel huilend in mijn armen” vertrouwt Suzanne de dag na de ontmoeting toe. “Ze vroeg me om vergeving, ik weet niet hoe vaak. Ze zei tegen mij: wat heb ik daar gedaan, mama?”

Cassandra Bodart raakte tijdens het bombardement op Raqqa gewond aan haar been door een granaatscherf. Een paar maanden geleden moest ze geopereerd worden. “Ze had een tumor en die moesten we verwijderen. Ze stierf bijna. Ze moesten haar reanimeren”, zegt haar moeder.

Ze heeft een verschrikkelijk leven

De jonge vrouw spreekt al jaren de wens uit om naar België te worden gerepatrieerd om daar te worden berecht en de loop van haar leven te hervatten. Als in de zomers van 2021 en 2022 26 Belgische kinderen en hun 12 moeders uit Syrische kampen werden gerepatrieerd, heeft de Belgische staat altijd geweigerd de terugkeer te organiseren van alleenstaande vrouwen en mannen die vanwege ideologie naar het gewapende conflictgebied vertrokken.

Cassandra Bodart zag daarom veel andere Belgen vertrekken, maar bleef vastzitten in kamp Roj. 'Het is goed om haar te zien, dat verzeker ik je', legt Suzanne uit. "Ook al was het heel moeilijk, zowel voor haar als voor mij. Ze heeft eigenlijk geen hoop meer. Ze zegt dat haar land haar in de steek heeft gelaten", vertrouwt haar moeder toe.

Dit is de eerste keer dat ik mijn kleindochter in mijn armen houd

Yildiz ontmoette haar kleindochter tijdens het bezoek aan Roj. Ze woont samen met haar moeder, de schoondochter van Yildiz. "De twee uur die we samen doorbrachten, heeft ze me geen seconde losgelaten."

Op 9-jarige leeftijd bracht de kleindochter zeven jaar door in het Roj-kamp. Ze weet niets over de wereld en dromen van België. "Ze vroeg mij hoe het thuis is. Is er een park? Zijn er dieren? Dat heeft ze eigenlijk allemaal nodig, net als alle andere kinderen." Haar achterlaten na een bezoek van twee uur was hartverscheurend. 'Eerlijk gezegd zal ik de blik op zijn gezicht nooit vergeten toen ze de deur sloten.'

De kleindochter van Yildiz profiteerde niet zoals de andere kinderen van de repatriëringen georganiseerd door de Belgische staat. Zijn moeder werd bij verstek berecht in België, werd veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf wegens deelname aan de activiteiten van een terroristische groepering en werd haar de Belgische nationaliteit ontnomen. Ze kon daarom in 2022 niet terugkeren met haar Belgische dochter en wilde haar ook niet alleen laten terugkeren.

Voor Guerrit Loots van de VUB, die deze families al enkele jaren volgt, is dit een uiterst trieste en schadelijke situatie voor het kleine meisje. "In april 2023 besloot het hof van beroep de intrekking van de nationaliteit van zijn moeder op te heffen. Sindsdien komen ze in aanmerking voor repatriëring."

Vergeleken met zijn eerdere bezoeken beschrijft de psycholoog een gespannen sfeer in het kamp. "Deze situatie lijkt te lang te hebben geduurd, zowel voor de vrouwelijke gevangenen als voor de Koerdische bewakers."

Hij meldt ook dat de levensomstandigheden nog moeilijker zijn geworden en dat de voedselrantsoenering strenger is geworden. "Sinds januari 2024 is er geen elektriciteit, dus geen ventilatoren met temperaturen boven de 40 graden. Wonen en slapen in tenten kan alleen door jezelf regelmatig te besproeien met water om af te koelen. Ook ondervoeding van vrouwen en kinderen blijft een ernstig probleem.

Excuses en spijt

Jennifer kon haar zus Evelien weer zien, die in 2015 zwanger van haar man vertrok. De jonge vrouw verloor toen haar driejarige kind en daarna haar partner. Ze leeft al jaren als enige gedetineerde in het Roj-kamp.

"Het is alsof er iets kapot in mij is hersteld", zegt Jennifer. De jonge maatschappelijk werker legt uit dat ze een open zuster heeft gevonden, die na al die jaren van ballingschap en moeilijkheden een lange weg heeft afgelegd. "Ik twijfelde omdat ik tegen mezelf zei: nou, ik ben er niet geweest, ik heb

haar niet gezien, maar in feite is ze menselijk en open. We omhelsden elkaar rechtstreeks. We hielden allebei. Ze verontschuldigde zich direct voor het vertrek en zonder na te denken volgde ze gewoon de man van wie ze houdt, ze nam een slechte beslissing."

Deze situatie duurt en weegt op het hele gezin. "Ik ben depressief sinds ze vertrok. En mijn moeder heeft er ook last van."

Zij heeft het recht om beoordeeld te worden

Jennifer roept op tot de repatriëring van haar zus en andere Belgen die willen terugkeren. "Ze verloor alles en ze had tijd om na te denken. Ze deradicaliseerde zichzelf zullen we maar zeggen. Het is oneerlijk dat we ze daar houden. Ze heeft ook het recht om veroordeeld te worden en weer tot leven te komen."

Volgens OCAM, het coördinerende orgaan voor dreigingsanalyse, verblijven er nog minstens 25 volwassenen in gevangenissen of vluchtelingenkampen in de Syrisch-Iraakse regio.

In detail worden 3 mannen vastgehouden in een gevangenis in Irak, 13 mannen in Syrië.

9 vrouwen bevinden zich in vluchtelingenkampen in Syrië, evenals een vijftiental minderjarigen onder de 12 jaar die verbonden zijn aan minstens één Belgische FTF (Foreign Terrorist Fighters).

In totaal zijn sinds het begin van het conflict 53 vrouwen en +/- 90 kinderen op eigen initiatief of via staatsrepatriëringen teruggekeerd.